

שיחות קודש

שיעורים בספה"ק 'מאור עינים'
שנמסרו ע"י ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מטות - מסעי - תשפ"א

©

כל הזכויות שמורות
אין להעתיק ללא אישור
בכתב מהמוציא לאור.

טלפון להערות ותיקונים:

0527673016

או במייל:

5701555@okmail.co.il

פֶּבּוֹן

נתגבות החסידות

ספינקא

רחוב הרב יעקב

לנדא 11

בני ברק

הקונטרס יצא לאור

על ידי הרב יצחק טווערסקי
שליט"א

ז..... (המשך) פרשת פנחס

ז..... שיעור א'

ז..... הקב"ה ברא שתי צמצומים בעת בריאת העולם

ז..... על ידי אמונה אפשר לחדור את הגשמיות ולהגיע לרוחניות

ז..... בשביל קיום העולם ברא הקב"ה חסד עם גבורה

ז..... עבודת האדם לראות בתוך ההווה שזה הקב"ה

ח..... הצמצום הראשון הוא מלמעלה למטה והשני מלמטה למעלה

ח..... על ידי אמונה הופכים ליותר נשמה מגוף

ח..... הגבורה מגביל את החסד שיהיה קיום לזה

ח..... בלי הצמצום לא היה מצב לנבראים לקבל החסד

ח..... לפעמים החסד צועק תגביל אותי

ט..... אדם שמתנהג בחסד יש הפנמה מצד הילד

ט..... רק על ידי הגבורה אפשר לראות את החסד

ט..... למטה פוגשים קודם הגבורות ולפעמים בדברים מכוערים ביותר

ט..... על ידי אמונה שזה קיים אפשר להתעשר בסוף

ט..... עבודה שלנו הוא לאסוף את היהלומים ולהתעשר בסוף

י..... כדי לברוא אברהם אבינו היו צריכים לשבש את אותיות של שמו

י..... עבודה שלנו הוא לא לצמצם את הגבורה יותר

י..... הרצונות שיש לנו הוא להעלות אותם בחזרה להקב"ה

י..... על ידי הביטול מקבלים תענוג רוחני הרבה יותר מתענוג גשמי

יא..... אדם שמחליט שצריך אין שייך שם ביטול

יא..... כל עצירה זה סיבה ולא מציאות

יא..... כל מניעה הוא סיבה לקחת אותו למעלה להקב"ה

יב..... שיעור ב'

יב..... אהבה רעה הוא דוגמית מאהבת ד'

יב..... אסור לאדם לשאול איך אני

יב..... כלב הביא את האוכל בהשגחה פרטית

יב..... אדם צריך תמיד לדעת שהוא כמו הכלב ואין לו על מה להתגאות

יב..... אדם שחי כנ"ל רואה השגחה פרטית כדבר הבולט ביותר

יג..... הרע הוא משל כדי להגיע לנמשל

יג..... כל אהבה שיש לנו הוא אהבה נפולה מעולם אהבה

- סיפור עם הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע..... יג
- תבלינים אני אוהב את הקב"ה אני אוהב..... יג
- יש אנשים שלוקחים את המשל והולכים הלאה העיקר לחיות עם הנמשל..... יד
- לא המגן העיקר אלא השמש..... יד
- בכל דבר רוחני גנוז בתוכו אלוקות..... יד
- הקב"ה הכניס מדות עליונים בדברים שפלים וחומריים..... יד
- הקשיב להקב"ה ודחף את האבן לרבע שעה כל יום..... יד
- הקשיב לקול השטן והפסיק לדחוף את האבן..... טו
- אתה מקשיב להקב"ה או לשטן..... טו
- סיפור הנס שקרה בסוף..... טו
- הקב"ה רוצה לזכות אותנו ועל ידי השתיקה זוכים לזה..... טו
- דוד המלך היה חי עם הנמשל ולא עם המשל כדברי הליצים..... טו
- פנימיות זה הנמשל חיצוניות זה המשל..... טו
- הקב"ה נותן לאדם את הפנימיות בעזרה חיצונית..... טז
- העיקר להעלות המידות למעלה..... טז
- אהבה נפולה נקרא שעוד לא מבושל עד הסוף..... טז
- הקב"ה נותן לך אהבה אבל לא לעשות אלא לא לעשות..... טז
- אדם שמוריד מידה למטה אין לך פגם גדול מזה..... יז
- הקב"ה נותן לאדם בגד ולבוש כדי להעלותו..... יז
- אדם שצריך קם בבוקר מוקדם..... יז
- אדם שלא חי עם הקב"ה נעשית לו סם המוות..... יז
- אדם שחסר לו כמה דברים זה כבר התחיל במחשבה לפני זה..... יז
- זכור הולך על הנמשל ושמור על המשל..... יח
- על ידי כאב אדם חוזר להקב"ה..... יח
- הקדושה לא עוזב אותך ומחכה לך עד יום מותך..... יח
- שיעור ג'**..... יט
- כל צמצום יש לזה סיבה..... יט
- הקב"ה נותן לאדם סיבה שלא יגשם עוד יותר..... יט
- אדם שחי עם הקב"ה יקשיב לסיבה המונע אותו..... יט
- יוסף הצדיק הקשיב לסיבת המונע אותו..... יט
- הקב"ה נותן לאדם דמיון כאילו שיש שם אדם..... כ
- הקב"ה נותן את הסיבה לאדם ברגע שמחפש אותו..... כ

- ג התחלה נקרא הרצון שיש בכל דבר.....
- ג על ידי הסכנה קיבל כוח עצום שעצור אותו מללכת הלאה.....
- כא אדם שקשור לצדיק שקשור לאבות יש לו אמונה.....
- כא אדם שחשב שהוא מציאות דקדושה שם מתחיל כל הבעיות.....
- כא הנפילה הראשונה הוא כשאדם נשבר מיד.....
- כא הקב"ה פותח איתך ערוץ חזק אבל זה מופיע בהפוך.....
- אדם שנמצא בחסר אונים רוצה להוכיח את עצמו אבל הקב"ה רוצה שתבקש שם
- כב.....
- כב יהודי יכול תמיד לחזור בתשובה.....
- כב אדם שלא שומע את הקב"ה הוא בחינת מיתה.....
- כב הקב"ה מכניס את עצמו לדמות מפחידה.....
- כב אדם בתאוות לא יכול להגיע עד הסוף.....
- כג אדם שלא שומע את הקב"ה הוא כפוי טובה.....
- כג צריכים לקחת את האנרגיה להתחבר להקב"ה.....
- כג אש שורף ויכול לחמם ויכול להאיר.....
- כג דווקא על ידי בת שבע נהיה דוד המלך ע"ה.....
- כד אדם שחי מציאות זה דינים ואחד שחי סיבה זה רחמים.....
- כד אדם שלא קובר התאוות וכוח אש שלו אינך פועל זאת.....
- כה **שיעור ד'**.....
- כה כל המלחמה עם עמלק הוא האם זה מציאות או סיבה.....
- כה עמלק אומר לאדם כל הזמן שזה אבוד מראש.....
- כה יש שלושה דברים שאדם יעשה במצב של חסר אונים.....
- כה אדם אין לו כוח אפילו כזבוב.....
- כו האנרגיה שמקבלים בחסר אונים או שלוקחים זאת להרס עצמי או להקב"ה.....
- כו החסר אונים לוקח מאדם אפילו מה שהצליח עד עכשיו.....
- כו אדם שחי סיבה זה מחית עמלק.....
- כו החיבור שלנו זה ממלכות למעלה להקב"ה.....
- כו החיכוך שלנו הוא במלכות.....
- כז בכל דור עמלק מתגלה בעורה אחרת.....
- כז אדם שחי סיבות הסבל נהיה סבלונות.....
- כז עמלק נמצא אצל כל אחד ואחד.....
- כז כל זמן שאדם חי המידות עוד נמצאים בעולם.....

- הקב"ה מתגלה לאדם בכל מיני אופנים..... כח
- אפילו לחטוא או אפשר בלי הקב"ה..... כח
- בזמן הגלות חסר החיבור בין וא"ו לה"א אחרונה..... כח
- אדם צריך לזהות את הפוטנציאל שיש לו בהתמודדות שלו..... כח
- עבודה שלנו הוא לחבר כל דבר להקב"ה..... כח
- נרגן זה אחד שיש לו תלונות כל הזמן..... כט
- אדם שחי שלילי מפריד את עצמו מאלופו של עולם..... כט
- עמלק עושה את האדם נרגן..... כט
- הצדיק נותן באדם אימון ובהירות..... כט
- אדם שעושה שטויות מכניס את עצמו לדין..... כט
- הסיפור עם בן המלך..... כט
- הצדיק מקרב את כולם להקב"ה..... ל
- אחד שיש לו קשר עם הצדיק הוא עוזר לו תמיד..... ל
- הצדיק מוסר את נפשו עבור בני ישראל..... ל
- אצל הרשעים הצדיק מחפש נקודה טובה..... ל
- הצדיק נותן הודאה עכשיו כאילו שכבר נשתנו לטוב..... ל

(הפֶּשֶׁךְ) פְּרִשְׁתָּהּ פְּנַחֵם

שִׁיעוּר א'

יום ד' כ' תמוז פרשת פנחס

הקב"ה ברא שתי צמצומים בעת בריאת העולם

איתא במאור עינים (המשך ד"ה וידבר ד'). דברנו שהקב"ה בעת בריאת העולם ברא שתי צמצומים ושתי לבושים, צמצום אחד היה לבוש אחרי לבוש על הרוחני והיות שהאור אין סוף נכנס ללבוש וירד מהעוצמה הקודמת זה נקרא לבוש אחרי לבוש על הרוחניות. עד שברא את האדם שהוא עפר מן האדמה, וא"כ היות שהאדם הוא עפר מן האדמה והוא גשמי לגמרי איך הוא יכול ומסוגל להכיר את הקב"ה שהוא כולו רוחני.

על ידי אמונה אפשר לחזור את הגשמיות ולהגיע לרוחניות

אלא הרה"ק מצאנו זי"ע אומר שגוף ר"ת גוף ויל פאפען גוף ויל פרעסען, איי גוף וועסט פייגערן ולך תסביר לו בשכל מה שיקרה בסוף עם הגוף, אבל גוף ויל פארט הוא בכל אופן רוצה את הגשמי ולא את הרוחני, הגוף אין לו שכל כלל הוא כולו רגש בלבד, ר' אשר היה אומר שרגש זה בלאף, אפשר לומר לו זאת עד למחר אבל הוא לא ישמע שום דבר מה שמדברים אליו, והיה אומר שצריכים להסביר לו זאת שהגוף הוא כלום לפחות שבעים פעם ואז אולי הוא יבין מה אנחנו מדברים ורוצים ממנו כלל, ואדם צריך לפחות לעשות את החודה של מחט ואז הוא יגיע, ולחזור ולעשות חור זה אך ורק ע"י אמונה ודעת, אמונה יש לו כוח לחזור את הגשמיות ולהגיע לרוחניות יש לו כוח להגיע ולהתחבר לפנימיות ולנשמה שבדבר, וזה הכוח של אמונה ועם זה אפשר להגיע לחודה של מחט ולהגיע לאין סוף ב"ה.

בשביל קיום העולם ברא הקב"ה חסד עם גבורה

כשעלה ברצונו הפשוט לברוא את העולם וכדי שזה יחזיק מעמד ברא צמצום אחר צמצום לבוש אחרי לבוש ומאמר אחרי מאמר, אבל עד אז הכל היה רק עם חסד כי עולם חסד יבנה. אף שלמעלה הוא גם כן בבחינת חסד וגבורה, למעלה באין סוף יש חסד וגבורה ביחד, כי חסד לבד אי אפשר כי העולם יחזור לתוהו ובוהו ועם גבורה לבד ג"כ אי אפשר וחייבים את שתייהם ביחד. וכדי שיהא קיום העולם ברא חסד וגבורה ביחד, דהיינו הקב"ה היה צריך לעשות שמצד אחד לא יהיה מצב שאנחנו מתבטלים בחזרה להקב"ה ומצד שני שלא יהיה מצב שאנו לא רואים את הקב"ה כלל, והיה צריך לברוא ולעשות מינון מיוחד שיהיה בורא ונברא.

עבודת האדם לראות בתוך ההווה שזה הקב"ה

ר' אשר מסביר ברוך שאמר והיה העולם, זה קרה כהרף עין וגם עשרה מאמרות בדיבור אחד נאמרו, לעומת זאת אדם הוא בקושי הווה, ועד שאומר את המילה הווה זה כבר עבר, אבל אדם עסוק כל הזמן בעבר ובעתיד, אבל אדם הוא לא בעבר ולא בעתיד ומהו כן האדם, הקב"ה רק אמר ברוך שאמר ומיד והיה העולם ואיזה שייכות יש לנו עם זה, אלא עבודת האדם הוא ברוך הוא לראות מתוך ההווה שזה הקב"ה שמחיה ומהווה את הכל.

הצמצום הראשון הוא מלמעלה למטה והשני מלמטה למעלה

דהיינו הקב"ה עשה צמצום אחד לפני שברא את האדם, ואחרי שברא את האדם עשה עוד צמצום כדי שיהא מצב של בורא ונברא. הצמצום הראשון נקרא מלמעלה למטה, ואחרי בריאת העולם אז היה צמצום מלמטה למעלה, שהיה אז מצב ואדם אין לעבוד את האדמה, וכמו שמסביר רש"י שם שלא היה אדם שיבקש על הגשמים, דהיינו צריכים האדם שיעשה עבודה מלמטה למעלה שהוא יראו שכל דבר זה מאת הקב"ה, בהתחלה לא היה כזה אדם ובסוף לקח אדם מן העפר וברא אותו, והעפר והרוחני זה ומפליא לעשות כי אף אחד לא מבין איך הגשמי והרוחני הולכים ביחד, הקב"ה עשה לבוש לאורו יתברך והחביא את הרוחני בתוך הגשמי.

על ידי אמונה חופכים ליותר נשמה מגוף

אותו דבר הקב"ה הכניס את הנשמה שזה כולו רוחני בתוך גוף גשמי, בעולמות העליונים יש ג"כ גוף ונפש, רק שם הגוף הוא רוחני ולא גשמי והיינו שזה גבורה לעומת חסד, וכמו שאמר הרה"ק מקאזניץ זי"ע לבנו הרה"ק רבי משה זי"ע שאני כבר לא גוף אלא נשמה. נגע בו בנו ואמר אבא אני מרגיש גוף ולא נשמה. ענה לו הרה"ק הנ"ל אתה נוגע בגוף וממילא אתה מרגיש גוף אבל אני אומר לך שאני כבר לא גוף אלא נשמה. עבודת האדם הוא לזכך את הגוף ולראות נשמה. וזה על ידי אמונה, כל פעם שאדם נותן אמונה זה מפרק את הרגש ואת המוחש זה אמנם נשאר גוף אבל זה כבר יותר נשמה מגוף.

הגבורה מגביל את החסד שיחיה קיום לזה

מכל מקום, כשהקב"ה עשה את הצמצום מלמעלה למטה זה היה הוא לטובת המקבלים. בהתחלה גם הצמצום היה חסד. כמו שכתוב ביום עשות ד' אלוקים ארץ שמים, אפילו שהיה אז ד' אלוקים שזה גבורה עכ"ז היה שם חסד ורחמים, לכאורה למה צריכים להכניס גבורה בתוך החסד, אלא שזה כמו מים אדם שיש לו הרבה מים ולא ישים אותו בתוך כלי יהיה שיטפון בבית שלו, וכדי ליהנות מהמים חייבים כלי שזה להגביל אותו, א"כ הגבורה הוא הכלי שזה מגביל למים אחרת המים ילכו לך. אותו דבר בעת בריאת העולם המטרה היה חסד כי עולם חסד יבנה, וכדי שיהיה נברא ושהוא לא יעלם היה חייבים לעשות צמצום למים.

בלי הצמצום לא היה מצב לנבראים לקבל חסד

כי לולא מידת הגבורה המצמצם מדתו של חסד כפי כוח המקבלים, כל אחד יש לו את הצמצום האישי שהקב"ה עשה לו, ומשום הכי כל אחד הוא נברא בפני עצמו וכל אחד יש לו את האות שלו שמשם שורש נשמתו ויש לו דרך מיוחד איך להכיר את הקב"ה, ובלי הצמצום הזה לא היה אפשר לנבראים לקבל החסד שהוא המגיע ממידת החסד, נכון שהקב"ה רוצה חסד אבל חייבים להגביל את החסד.

לפעמים החסד צועק תגביל אותי

אותו דבר ילד בבית מצדך כרחם אב על בנים ואתה רוצה לעשות לו חסד, אבל כדי שיהא סדר חייבים להשתמש גם עם הגבורה ואי אפשר שיהיה רק חסד, ילד ששוכב על הריצפה ודופק על הרגליים ורוצה סוכרייה כל אחד מבין שברגע שנותנים לו את זה הרסת אותו, נכון שאנחנו רוצים רק חסד אבל כדי שיהיה לזה ממשות חייבים להגביל אותו בצורה מסודרת,

וכן בכל דבר בעולם חסד חייב להגיע עם גבורה ביחד, וברגע שאני מגביל את החסד ואני אומר לילד לא בזה אני עושה לו טובה, הילד ששוכב על הריצפה חיצונית זה נראה שהוא מתחנן תביא לי מה שאני רוצה, אבל מצד שני החסד צועק בבקשה תגביל אותי.

אדם שמתנהג בחסד יש הפנמה מצד הילד

אבל רק אתה אבא יכול להגביל אותי ואני לא יכול להגביל את עצמי, אותו דבר כשהקב"ה ברא חסד בלי הגבלה החסד היה יכול להיעלם מהעולם לגמרי, וזה יסוד גדול בחינוך ילדים להתנהג בכל מיני דברים אבל לא בצורה של השתלטות או רודנות אלא בצורה של חסד ואז יהיה הפנמה מצד הילד, והילד רק נבנה מזה ולא נהרס מזה, א"כ בכל דבר צריכים הגבלה לחסד ובלי זה אי אפשר כלל.

רק על ידי הגבורה אפשר לראות את החסד

ואני אומר את זה כי זה הולך גם הפוך, כי אנחנו פוגשים את הגבורה אבל אדם צריך לדעת שהקב"ה הלביש לחסד גבורה כדי שיהיה עולם, א"כ אנחנו צריכים לראות את הקב"ה בפחד ובתאוות ובכל מיני גבורות שהקב"ה צמצם ועשה לאורו יתברך שם אנחנו פוגשים אותו, עבודה שלנו זה להאמין נכון שמצד אחד זה נראה לי גבורה וזה מושך אותי כלפי מטה אבל זה הצורה שאפשר לראות את החסד של הקב"ה, וצריכים להאמין שיש כאן חסד ושהקב"ה נותן את זה וצריכים להאמין שהקב"ה נותן לי את הכוח לעמוד בזה ורוצה למנף אותי שאני יהפוך את הגשמי לרוחני ואת הגוף לנפש שזה עבודת האדם בעולם.

למטה פוגשים קודם הגבורות ולפעמים בדברים מכוערים ביותר

א"כ יש הבדל בין מלמעלה למטה שבהתחלה היה חסד והיו צריכים להלביש עליו גבורה כדי שיהיה עולם, לבין למטה למעלה ששם פוגשים קודם את הגבורות ואת הצמצומים ולפעמים אפילו בדברים הכי מכוערים שיכול להיות, אבל הקב"ה נתן לך את זה ומדד לך את זה שמכאן הוא צריך את עבודה שלך.

על ידי אמונה שזה קיים אפשר להתעשר בסוף

ר' אשר אמר משל על זה, שהיה מדבר גדול מאוד שהסתובב שם הרבה אנשים, והיה שם הרבה יהלומים אבל איש לא שם לב לזה, עד שיום אחד מישהו תפס מה שקורה כאן והתחיל לעבוד ולהתעסק בזה עד שהתעשר מזה. ובמשך הזמן כולם גילו את זה וג"כ התחילו לרצות לעבוד בזה, אבל הוא הסתובב ואמר לכולם שזה שטויות ואין כאן כלום. בארה"ב היה אותו דבר בהתחלה כולם גרו במזרח שזה ניו יארק כי זה היה עיר עסקים, פתאום שמעו שבמדינת קלפורניה שם יש זהב, ואז היה הרבה אנשים שעברו לשם והתחילו לעבוד בזה עד שהתעשרו מאוד מזה. אבל היו גם כאלו שניסו לרמות אנשים בזה. דהיינו הם גילו זאת ורק על ידי אמונה זה קיים וכן כל אחד שהאמין בזה התעשר בסוף.

עבודה שלנו הוא לאסוף את היהלומים ולהתעשר בסוף

אותו דבר הקב"ה נמצא בכל מקום ובכל דבר בעולם, וכן בכל מקום שאדם נמצא ובכל דבר איסתכל קוב"ה באורייתא וברא עלמא, עבודה שלנו הוא לאסוף את כל היהלומים ולהתעשר

בסוף כי טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף, דהיינו כדי לפגוש את הקב"ה צריכים אמונה ואז מגיעים לזה.

כדי לברוא אברהם אבינו היו צריכים לשבש את אותיות של שמו

מכל מקום, כשהקב"ה ברא את העולם מלמעלה למטה אז עשה קודם את החסד ואח"כ הגבורה, שזה הוא לטובת המקבלים. כמו שכתוב ביום עשות ד' אלוקים ארץ ושמים, הקב"ה בעת בריאת העולם עשה קודם הוי"ה ואח"כ בחינת אלוקים שזה דין וגבורה. אבל בתוך אלוקים יש בחינת הוי"ה, כי לולא מידת הגבורה המצמצם מידתו של חסד כפי כוח המקבלים, לא היה אפשר לנבראים לקבל החסד ההוא המגיע ממידת החסד, ובמקום אחר מסביר שאברהם זה אותם אותיות כמו בהבראם, כי כדי לברוא את אברהם אבינו היו צריכים לשבש את האותיות שזה בחינת דין וצמצום, דהיינו בהתחלה בלי צמצום זה היה אברהם ואחרי הצמצום זה נהיה בהבראם ואברהם אבינו עם עבודה שלו הצליח לחזור לבחינת אברהם שזה לפני הצמצום.

עבודה שלנו הוא לא לעצמם את הגבורה יותר

ועל ידי מידת הגבורה נתצמצם מידת החסד בנתיב הישר כפי שיוכלו המקבלים לקבלו כנודע. ושלא יתבטלו בחזרה אל הקב"ה. משא"כ הצמצום שלמטה הוא גורם דינין, אם אנחנו מסתכלים מלמטה למעלה אנחנו פוגשים רק גבורה ודינים, ועבודה שלנו הוא לראות ששם זה חסד, דהיינו לא בכל דבר כדי לעשות חסד לפעמים בזה שאנו עושים חסד זה רק חורבן, כמו איש כי יקח את אחותו חסד הוא, דהיינו החסד שיש לנו בזה אנחנו יכולים להגיע להקב"ה, עבודה שלנו הוא לפגוש את הגבורה ולראות לא לצמצם ח"ו יותר, ולהאמין שיש כאן חסד ואז החסד עולה עוד יותר למעלה. דהיינו למטה עבודה הוא בדיוק הפוך שקודם פוגשים את הדין והגבורה ואז אנחנו צריכים לעשות חסד.

הרצונות שיש לנו הוא להעלות אותם בחזרה להקב"ה

וכמו שאמרנו שכתוב גדולה מעשה צדיקים יותר מבריאת שמים וארץ, כי בריאת שמים וארץ היה יש מאין וצדיקים עושים מיש אין. מסביר הרה"ק המגיד ממעזריטש ז"ע לברוא שמים וארץ שזה יש מאין לא כ"כ עבודה גדולה כי משמים מיהב יהבי, אבל צדיקים שעושים מיש אין זה עבודה גדולה מאוד כי משמים משקלי לא שקלי בחזרה. ר' אשר אמר על זה מה אני בורא אף אתה תהא בורא, אני בראתי את העולם כדי שיהיה חסד בעולם, אף אתה תהא בורא גם אתה משלים את הבריאה, נכון שאני נותן לך רצונות אין סופיים, אבל זה לא הגיע כדי לגרות לך את אהבה ואת התאוה ואז לרדת עוד יותר, אלא הפוך תאמין שבתוך הגבורה והצמצום הזה יש חסד ומשם תחזור להקב"ה.

על ידי הביטול מקבלים תענוג רוחני הרבה יותר מתענוג גשמי

וכן באהבה גם כן כך, כשאוהבין באהבה היא שנתצמצמה שם רק אותו הדבר החומרי, הוא גם כן בצמצום, ובאין דינים ח"ו על ידי זה. אדם שחושב כל היום רק על כסף ועוד פעם כסף אם הוא לא מגיע משם להקב"ה הוא עלול לקחת את זה למקומות לא טובים. יש דברים שאני צריך ויש דברים שאני רוצה, וההבדל הוא, מה שאני רוצה זה יצר הרע, ומה שאני צריך זה התמכרות, והיום ד' ישמור הכל זמין והכל נמצא ומי שמתמכר נמצא בבעיה גדולה מאוד. לכאורה א"כ מה הניסיון, אלא הקב"ה לא נתן אותו כדי באמת להתמכר לזה אלא רק שיהיה

רצון, נכון ההתמכרות נותן לאדם סיפוק מאוד גדול, אבל התענוג הרוחני והקדושה שיהיה לך מזה שאתה נותן את הביטול הוא הרבה יותר ושווה הרבה יותר מהתענוג הגשמי שיהיה לך מהתמכרות שיהיה לך שם.

אדם שמחליט שעריך אין שייך שם ביטול

היוצא לנו אנחנו צריכים להסתכל על דבר אהבה לא בתור מציאות אלא בתור סיבה, אבל אם אנחנו חיים מציאות אז באין דינים ח"ו על ידי זה. הדינים הם סיבה ולא מציאות, רק השאלה איך אתה מסתכל על זה, אם אתה חי שההוא עשה לך אז פספסת הזדמנות לא לרוץ אחרי מה שאתה צריך וללכת רק אחרי הרצון, הרצון אפשר עוד לבטל כי בטל רצונך מפני רצונו, אבל ברגע שאדם צריך אין שייך שם ביטול כי הרי אדם צריך ואי אפשר בלי זה, וברגע שאדם מחליט שהוא צריך אף אחד לא יכול לעצור אותו.

כל עצירה זה סיבה ולא מציאות

אבל לבל ידח ממני נידח הקב"ה רוצה להחזיר אותך, אדם שנוסע בכביש מהיר לפעמים אין מה לעשות אבל חייבים לעשות עצירה רציני ולפעמים גם בלמים ידני, דהיינו כל עצירה בעצם זה סיבה ולא מציאות אלא אדם נכנס למקום שהוא צריך וחייב וכבר לא שולט על עצמו, אפשר להסתכל על זה בתור דינים ובתור עין הרע ועוד כל מיני פתרונות איך להתפטר מהם, או שנכנסים לעבודה ומחליטים ד' שמעתי שמעך יראתי, ושם פחדו פחד לא היה פחד.

כל מניעה הוא סיבה לקחת אותו למעלה להקב"ה

וכן הוא בכל המידות. כל פעם שאתה פוגש מניעות בדרך שלך, הסיבה הוא לא לזרוק אותך כלפי מטה אלא שזה מגיע שתיקח אותם כלפי מעלה.

שיעור ב'**יום ה' כא' תמוז פרשת פנחס****אהבה רעה הוא דוגמית מאהבת ד'**

איתא במאור עינים (המשך ד"ה וידבר ד'). **כללא דמילתא**, למדנו אתמול שהקב"ה צמצום אורו יתברך בשביל קיום הבריאה, ואח"כ עשה עוד צמצום על הצמצום הראשון כדי שהנברא יבין מה רוצים ממנו. אבל כשזה מגיע לאדם הוא מגיע הפוך על הפוך, דהיינו אדם יש לו פחד גשמי אבל הכוונה הוא להגיע לפחד רוחני, וכן לפעמים יש לאדם אהבה רעה אבל זה רק דוגמית מאהבת ד' וכדי שתבין במה מדובר הקב"ה נותן לך אותו בכזה צורה.

אסור לאדם לשאול איך אני

וכדי להגיע לדרך אדם צריך לדעת שהכל מופעל על ידי הקב"ה, הקב"ה נותן לך את הכוח להיות נברא ונותן לך את הסיבה שיעצור אותך וגם נותן לך חומרי להבין מה אתה צריך לעשות כאן, ולמעשה איפה האדם בכל התמונה. **ר' אשר** אמר שאסור לאדם לשאול איך אני, כי ברגע שאדם שואל זאת אז הרס לעצמו את כל תכלית הבריאה. אדם צריך לדעת שהקב"ה נותן לך את החומרי כדי שתבין מה רוצים ממך וגם נותנים לך את הסיבה כדי שלא תרוץ אחרי הגשמי ואחרי הדינים ברגע שהתחלת ללכת בכיוון הלא הנכון.

כלב הביא את האוכל בהשגחה פרטית

ר' אשר אמר על זה משל, לאחד שרוצה להביא מנת אוכל למישהו הנמצא בראש ההר, הטיפוס אל ראש ההר הייתה קשה ובמיוחד כאשר היה צריך להחזיק בידו גם את מנת האוכל, וביד השנייה להחזיק את עצמו לא ליפול. ואכן באחד המכשולים שהיה לו בעליה הקשה נשמת מידו מנת האוכל. אך בהשגחה פרטית תפס הכלב את מנת האוכל בפיו והעלהו במהירות הבזק אל היעד הנרצה.

אדם צריך תמיד לדעת שהוא כמו הכלב ואין לו על מה להתגאות

במקרה הנ"ל הכלב בודאי לא מתגאה על העשיה הנפלאה שלו, הוא סך הכל בהמה מופעל ישירות מההשגחה הפרטית, גם האדם אין לו מקום להתגאות דהלא ברור אצלו כשמש בצהרים שהוא לא השלים פעולתו ולולא הכלב מי יודע אם בכלל היתה מגיעה מנת האוכל ליעדה, כך צריך האדם להרגיש עצמו בהתבוננות גם כאשר הוא היה זה שהעביר את האוכל והוא היה המפעיל היחידי, שלא לראות את עשיתו בתחושה של אני ואפסי עוד, אלא שיהיה דומה לכלב שתפס את מנת האוכל והעלהו אל היעד הנרצה.

אדם שחי כנ"ל רואה השגחה פרטית כדבר הבולט ביותר

כאשר נרגיל את עצמנו לחשוב כך נשכיל לראות את ההשגחה הפרטית של מסובב הסיבות כדבר הבולט ביותר. וככל שנרגיל את המחשבה נוכל לראות בפשטות את הנפלא שבהשגחה הפרטית ללא כל הבדל אם מדובר בעשיה שלי ואם מדובר בעשיה של הזולת. ועיי"כ נכיר בפשטות שהקב"ה הוא היוצר יחד לבם והוא המבין אל כל מעשיהם והוא המוציא מהכוח

אל הפועל, ככלב המעלה את מנת האוכל וכבהמה הנותנת את החלב. וככה אדם דבוק בהקב"ה.

הרע הוא משל כדי להגיע לנמשל

כללא דמילתא, כי כל הדברים שבעולם, עם כל המידות שיש בכל הדברים הגשמיים והנבראים, הם רק משל להבין מהם הנמשל. אדם צריך לדעת שהרע הוא משל כדי להגיע לנמשל, וכן במשל ונמשל ככל שאני מביא לך משלים יותר אזי אתה מבין יותר את הנמשל שאני רוצה להביא לך, אותו דבר הקב"ה אמר לך לאהוב אותו. לכאורה איך אפשר לאהוב משהו שאתה לא יודע מה זה, ומשום הכי הקב"ה ברא בעולם את היצר הרע שזה המשל ומשם אנחנו צריכים להבין את הנמשל מה צריכים לאהוב באמת.

כל אהבה שיש לנו הוא אהבה נפולה מעולם אהבה

בפרשת ואתחנן איתא: השי"ת צוה לאהוב אותו יתברך, ואיך אפשר לאהוב דבר שלא נודע מהותו. לכן יעצה לנו התורה ביצר הרע, והוא, שהשי"ת ברא בעולם משל שממנו נוכל להבין הנמשל, דהיינו, כל התענוגים שבעולם, כמו אכילה ושתייה ומשגל, שיבין מפני מה אני אוהב אותו דבר, הלא הוא רק אהבה נפולה מעולם אהבה, כנזכר אצלינו כמה פעמים. ועל אחת כמה וכמה, שיש לי לאהוב הבורא ב"ה שהוא מקור כל התענוגים.

סיפור עם הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע

הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע הגיע למקום אחד ושאל אם אפשר להתאכסן כאן, ענה הבעל הבית שיש כאן צדיק אחד שביקש שהוא צריך את כל הבית בשבילו ולא להכניס אף אחד אפילו שיבקש מאוד. אבל אמר שבחוץ יש גשם ואני קפוא מקור, אבל הבעל הבית בשלו שהבטחתי לא להכניס אף אחד. שאל הרה"ק הנ"ל מי הצדיק הזה. ענה הבעל הבית הרה"ק רבי ברוך ממעזיבו זי"ע, אמר לו הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע הוא מכיר אותי לך תגיד שזה לוי יצחק והוא מחכה בחוץ.

נכנס הבעל הבית להרה"ק ממעזיבו זי"ע ואמר לו שיש כאן יהודי בחוץ ואמר שהרב מכיר אותו ובטח תכניס אותו, שאל אותו מה שמו, ענה הבעל הבית לוי יצחק. ענה הרה"ק ממעזיבו זי"ע שבדיוק אותו לא רציתי שתכניס כלל הביתה. הבעל הבית יצא החוצה ואמר לו שהרבי אמר שדווקא אותך אי אפשר להכניס לכאן. אמר לו הרה"ק מבארדיטשוב לך ותגיד לו שאני רוצה להיכנס ואני יתנהג יפה כמו שצריך להיות. בסוף אחרי כמה תחנונים נתנו לו להיכנס לבית ששהה שם הרה"ק רבי ברוך ממעזיבו זי"ע.

תבלינים אני אוהב את הקב"ה אני אוהב

כשנכנס בדיוק היה באמצע סעודה, והבעל הבית ניגש לכל אחד לשאול איזה תבלינים הוא רוצה, וכשהגיע להרה"ק מבארדיטשוב זי"ע שאל אותו תבלינים לשום, והוא התחיל לקפוץ וצעק תבלינים אני אוהב את הקב"ה אני אוהב, ומרוב סערה הפך את כל השולחן. אח"כ הפטיר הרה"ק ממעזיבו זי"ע לבעל הבית ואמר לו עכשיו אתה מבין למה אמרתי לך לא להכניס אותו הביתה.

יש אנשים שלוקחים את המשל והולכים הלאה העיקר לחיות עם הנמשל

דהיינו כל מידה שמתעורר אצלך תלוי בהסתכלות שלך על זה, ר' אשר קרא לזה ניסיון, אם אתה תסבול מזה או שתעלה זאת להקב"ה זאת הבחירה של האדם, יש אנשים שלוקחים את המשל והולכים הלאה, אבל העיקר להגיע לנמשל ולעבוד עם זה ואז מתחברים יותר ויותר. כל דבר שאדם עושה בעולם הוא צריך לדעת איך מתחברים להקב"ה, ואיך מחברים את עצמו ואת כולם להקב"ה.

לא המגן העיקר אלא השמש

שהיא בחינת אלוקות שבדבר ההוא, הקב"ה התפשט בכל העולמות והצמצום נקרא אלוקות, האלוקות שאדם פוגש הוא משל להויה ב"ה, שמש ומגן הויה-אלוקים, וכמו שאי אפשר להסתכל על השמש בלי מגן ככה אי אפשר להגיע להויה בלי אלוקים, אבל ברור שלא המגן זה העיקר אלא הוא טפל לנמשל שזה הויה-ה, אותו דבר ברגע שרואים את המגן צריכים לדעת שמתחת לזה יש השמש, שעל ידי זה הוא מלא כל הארץ כבודו. המלאכים אומרים איה מקום כבודו, למה, כי כבודו נקרא לבוש, הקב"ה נותן לאדם לבוש שזה דוגמית שהוא אפילו לא כטיפה מן הים איך להכיר אותו, אבל למלאכים אין להם לבוש וגשמי כלל, אבל יש להם לבוש רוחני, אבל לנו נתנו לבוש גשמי כדי שנוכל לראות מה זה אהבה ויראה.

בכל דבר רוחני גנו בתוכו אלוקות

כלומר, שזהו הביאור של מלא כל הארץ כבודו, שגם בדברים חומריים הנראים כמנוגדים להשי"ת, אבל עשו זאת בשבילך, ובאמת גנוז בהם אלוקות, שמתוך המשל יוכל האדם להבין הנמשל, ולהגיע לדביקותו יתברך.

הקב"ה הכניס מדות עליונים בדברים שפלים וחומריים

ואם תאמר, למה צריך שיהא צמצום גדול כ"כ של אלוקותו יתברך, בכדי להבין הנמשל? שבאמת הוא כמו שאם רוצה הרב להבין לתלמיד איזה ענין, שאי אפשר להתלמיד להשיג הדבר, כי אם שישפיל לו הרב הדבר, וילביש לו כפי שכלו, ועל ידי זה יבין הנמשל. כן הוא כוונת הבורא ב"ה בעולמו, במה שהוטבעו מדות עליונים גם כן בדברים שפלים וחומריים, שעל ידם יבוא האדם לדביקותו יתברך.

הקשיב להקב"ה ודחף את האבן לרבע שעה כל יום

מספרים משל שהיה אדם אחד עובד שדה שיצא כל היום לעבוד בשדה שלו במשך היום, יום אחד הוא שומע באמצע עבודה שלו קול ואומר מי זה כאן, עונה הקול שלום עליכם אני זה הקב"ה, ומה אתה רוצה ממני, אני רוצה ממך שתדחוף אבן אחד מכאן לשם, אמר להקב"ה אותו יהודי איך אני יכול לדחוף אבן זה כבד וקשה מאוד. אמר לו הקב"ה אתה תתחיל וזה ילך לך לדחוף, ואכן עשה וזה נדחף. למחרת עוד פעם שומע אותו קול ושואל מי זה כאן, ענה הקול זה הקב"ה וגם היום אני רוצה שתדחוף את האבן הזאת. וביום השלישי הסיפור חזר על עצמו ואמר לו שהיום תדחוף את האבן לרבע שעה סביב השדה שלך ואכן עשה כן, וכן ביום הרביעי, וככה האיש השדה נהג בעצמו כמה חודשים כל יום קם בדחילו ורחימו ודחף את האבן לרבע שעה. ואחרי זמן מה הקב"ה הפסיק להגיע אליו אבל הוא המשיך במנהגו ודחף את האבן לרבע שעה.

הקשיב לקול השטן והפסיק לדחוף את האבן

אחרי כמה חודשים פתאום שומע עוד קול, ושואל מי זה כאן עונה קול אני השטן קבלתי תפקיד לבוא אליך ולצחוק ממך על מה שאתה עושה, ואנחנו באמת באנו לפני רבע שעה ואנו עומדים כאן וצוחקים ממך על מה שאתה עושה, אתה תדחוף אבן אין כזה דבר בקושי קצת אפשר לדחוף אבל לרבע שעה כל יום זה נשמע מצחיק מאוד. ואחרי כמה דקות חשב לעצמו שבאמת השטן צודק אני דוחף ושותק דוחף ושותק כבר כמה חודשים ככה וזה באמת מצחיק מאוד, ומה זה יעזור לי בחיים עבודה הזאת. והחליט שלמחרת הוא כבר לא יעשה כן.

אתה מקשיב להקב"ה או לשטן

אחרי כמה ימים בא עליו הקב"ה ושואל מה קרה אתמול שלא דחפת, ענה אותו יהודי שהיה כאן השטן והסביר מה אני עושה כאן וצחק ממני ואכן הפסקתי מאז לדחוף הלאה את האבן הזאת. אמר לו הקב"ה אני לא מבין האם אתה מקשיב לי או שאתה מקשיב לשטן, אני אמרתי וזה רצוני נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני. ובסוף אכן חזר לדחוף את האבן כל יום.

סיפור הנס שקרה בסוף

ובסוף קרה שיום אחד כשחזר מעבודה שלו בא אשתו לקראתו ואומרת שהילד נפל מתחת לגלגלי העגלה והוא נוטה למות, והחליט לרוץ לעיר לקרוא לאנשים שיעזרו לו, אבל אמרה אשתו עד שאתה תקרא לעוד אנשים הילד יכול למות, תרום אתה את כל העגלה לבד, ואכן עשה כן והיה לו כוח להרים את כל העגלה ואשתו הוציאה את הילד וככה ניצל ממות.

הקב"ה רוצה לזכות אותנו ועל ידי השתיקה זוכים לזה

הנמשל הוא לפעמים זה נראה לנו שאנו עושים על סתם לריק לגמרי, אבל לפעמים בסוף בא הנקודה שהקב"ה בעצם רצה לזכות אותך שתוכל להרים כאלו דברים גדולים שלא יכולת להרים אותם אם לא השתיקה הזאת לפני זה.

דוד המלך היה חי עם הנמשל ולא עם המשל כדברי הליצים

דהיינו הקב"ה שולח לנו כל מיני משלים כדי שנבין מזה את הנמשל. כן הוא כוונת הבורא ב"ה בעולמו, במה שהוטבעו מדות עליונים גם כן בדברים שפלים וחומרים. אבל לא שזה יקח אותך כלפי מטה אלא שתיקח אותם כלפי מעלה. המשל זה אהבה גשמי והנמשל זה אהבה רוחני, וז"ש דוד המלך ע"ה, ואהי להם למשל. רצה לומר, שהם סוברים שאני אוהב במשל לבדו, ואין אני לוקח הנמשל, אבל באמת אינו כך. ואני כן חי עם הנמשל. הליצים, אומרים שאני עסוק במשל, אבל האמת הוא שאני חי בנמשל דוד מלך ישראל חי וקיים, והעיקר הוא לדעת בכל דבר שאנחנו פוגשים שהעיקר הוא לא המשל אלא הנמשל.

פנימיות זה הנמשל חיצונית זה המשל

כמו שכתוב ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע. לכאורה מהו הכוונה חיים וטוב מוות ורע? אלא כי זהו הבחירה שביד האדם, להמשיך את עצמו עם אותו המידה, או שתיקח זאת למעלה או שתיקח זאת למטה. ואיתך ביחד. וזהו ראה נתתי לפניך,

התבונן נא בדברים החומריים והגשמיים שנתתי לפניך, שיש בהם עצמם חיים וטוב מצד אחד ומוות ורע מצד שני, השאלה רק מה אנחנו עושים עם זה ולאיה כיוון אנחנו הולכים, וע"ז מצווה לך הכתוב ובחרת בחיים, דהיינו צריכים לבחור בפנימיות שבדבר ובנמשל ולא במשל, **ובחרת בחיים בחיים פירוש בחיות**. כלומר, שעל האדם לבחור **בכוונת** וחיות הבורא ב"ה שבדבר ההוא. ובלי זה אי אפשר להגיע לזה.

הקב"ה נותן לאדם את הפנימיות בעזרה חיצונית

והעיקר לא להיתקע במשל אלא להגיע לנמשל. **כי בהיפוך ח"ו**, כשבחר להימשך אחר חומריות הדבר, **נקרא מיתה**. ראה אדם צריך להתבונן ולראות את הפנימיות בכל דבר, וזה נקרא חיים לחיות עם פנימיות, ואיך מגיעים לזה ע"י שחיים בכל דבר שיש בתוכו טוב הגנוז, ומוות נקרא שאדם יורד מהדרגה שלו, דהיינו **שמוריד המידה למטה**, וזה נקרא מיתה, **כי מאן דנחית מדרגיה קרי ביה וימת**. וזה עבודת האדם בעולם. וזה נקרא ובחרת בחיים, הקב"ה נותן לאדם את הפנימיות בצורה חיצונית כדי שתוכל להגיע לפנימיות ויהיה ובחרת בחיים.

העיקר להעלות המידות למעלה

וזהו גם ביאור הכתוב **ראה חיים עם האשה אשר אהבת**. אדם תחת חופתו מבטיח כל מיני דברים בכתובה, כי בלי זה יחסר באהבה בין איש לאשתו. **ויותר האהבה שבתענוגי העולם הזה, הוא אהבת נשים**. והזהירונו השם **ראה חיים עם אשה אשר אהבת**. היינו, **שלא לדבק באהבה המתה**, דהיינו צריכים לראות שלא ללכת אחרי אהבה גשמי אלא להגיע מזה לאהבה רוחני. וכדי שתגיע לאהבת ד' מראים לך אהבה גשמי. **פירוש, עם אותו האהבה, תראה על החיות שמלוּבש בדבר ההוא, ולא שתמשך למטה, ותשאר המידה בצמצום שם, רק תדבק באהבת הבורא על ידי זה, ואז תעלה המידה לרשעה, שהיא בחינת חיים**. ואז לא רק אתה עולה אלא כל הסובבים אותך כולם עולים איתך ביחד.

אהבה נפולה נקרא שעוד לא מבושל עד הסוף

וזהו ואיש אשר יקח את אחותו חסד הוא. כמבואר אצלינו במקום אחר, **בשם הבעל שם טוב נבג"מ, כי האהבה המלוּבשת בעריות, היא בחינת נובלות מן האהבה העליונה**, ונובלות היא פרי שעוד לא בישל עד הסוף, אותו דבר אהבה הנפולה הוא משהו שעוד לא בישל לגמרי, כי אהבה העליונה הוא אורגנלי ומבושל לגמרי וטבעי ביותר. **בכדי שעל ידי זה יוכלו לבוא לאהבת ד'**. הקב"ה צמצום את עצמו עד אליך כדי שתבוא משם בחזרה עד אהבת ד'. **שמבלעדי זאת, בלי הצמצום הזה, לא יתעורר בו מידה ההיא**. ואז לא הייתי מגיע כלל להבין מה זאת אהבה אמיתית.

הקב"ה נותן לך אהבה אבל לא לעשות אלא לא לעשות

ועל כן אמרה התורה ואיש אשר יקח את אחותו, במקום לקחת את המידה למעלה הוא לקח זאת לכיוון למטה, **ונמשך למטה עם אותו המידה**. ולמה באמת זה עבירה, אלא **איך לא נתן דעתו להבין, כי חסד הוא**, איך לא נתתי את הדעת שלך להבין שחסד הוא, דהיינו הקב"ה לא אמר לך לעשותו בפועל אלא שזה יישאר בכוח. דהיינו מצות עשה הקב"ה אומר לך לעשות, משא"כ מצות לא תעשה הקב"ה רק נותן לך דוגמית שתבין במה מדובר אבל לא לקחת את זאת ולגשם אותו עוד יותר אלא להגיע למציאות ולא לעשות ולהגיע משם לאהבת ד' וליראת

ד'. פירוש, שהוא נובלת ממידת החסד העליונה, בכדי שעל ידי זה יהיה לו בנקל לבוא לאהבת הבורא ב"ה. וכל שיר השירים בנוי על אהבה הזאת.

אדם שמוריד מידה למטה אין לך פגם גדול מזה

ואדרבה, על ידי זה נמשך למטה, במקום לקחת זאת להקב"ה ולעבודת השם לקחו זאת עוד יותר למטה וגשמו זאת עוד יותר, ומכריח כביכול רצון וכוונת הבורא ב"ה לשנותו, וד"ל. ואז מכריחים את הקב"ה לעבור מחסד לדין. ואין לך פגם גדול מזה ח"ו. דהיינו הקב"ה נתן לך אהבה בשביל לעלות אותך, ונותן לך דבר בשביל למנף אותך, ואז במקום למנף את זה אתה עושה בדיוק הפוך, וזה עבודת האדם בעולם, דע את אלוקי אביך ועבדוהו.

הקב"ה נותן לאדם בגד ולבוש כדי להעלותו

וזהו גם כן פירוש מה שאמרו רבותינו ז"ל, תפסו הקב"ה לירבעם בבגדו, בגדו הוא מלשון בגידה, הקב"ה נתן לך בגד שהוא לבוש אבל בשביל שאתה תעלה זאת, ואתה בגדת ולקחת את זה לעצמך וירדת למטה עוד יותר. ואמר לו חזור בך. אף פעם לא מאוחר, עד יום מותו תחכה לו אם ישוב מיד תקבלו. דהיינו הקב"ה מחכה שתיקח אותו אנרגיה שהיה לך למיתה ולגשמיות תיקח אותו ברען וחיות לרוחניות, אצל יעקב אבינו כתוב ולא למדתי ממעשה הרעים שלהם. דהיינו כל פעם שיש רע זה לא יותר ממשל להגיע לנמשל.

אדם שצריך קם בבוקר מוקדם

וכמו שאמר ר' אשר תלמד מהיצר הרע מעקשנות שלו, ואמר שהוא רוצה שהעצן הזה יסתכל אלי בעיניים שלי וברגע שיצטרך לקום בבוקר בשביל האינטרס שלו האישי ויגיד שהמשיך לישון וזה היה השגחה פרטית, אותו דבר הקב"ה אמר לירבעם אתה יכול לחזור בך, כי אדם צריך את אמונה ודעת שזה מאת הקב"ה והוא נותן לנו את הכוח לזה ורוצה למנף אותנו, שובה ישראל עד ד' אלוקיך הקב"ה נותן לאדם את הדרך עד תשובה.

אדם שלא חי עם הקב"ה נעשית לו סם המוות

כי בגד הוא לבוש. כי דבר ההיא שנתלבשה בו המידה העליונה, דהיינו האהבה או היראה. כי כל הז' מידות כלולים או באהבה או ביראה. נקרא בגד כאמור. וברגע שזה מגיע אלינו אנחנו מקבלים אותו בצורה של לבוש וגשמי, אבל הקב"ה נותן לנו את הגשמי בכדי שיועילנו. כי הוא רוצה לקרב אותנו. ואם אין דעת ח"ו, אם אדם לא מתבונן מה מונח מאחורי זה ומה הקב"ה רוצה ממנו, ולא שואל למה אלא מה, אז אדרבה, הפוך לגמרי נעשית לו סם המוות. הדיוט קופץ בראש הוא חושב שכבר מבין ועושה מה שחושב, זכה נעשה לו סם החיים לא זכה נעשה לו סם המוות. זכה נקרא שהקב"ה נותן לך בשביל ליכות אותך, וזה בעצם זכות גדול שהקב"ה בכלל מתייחס אליך, ואז אתה מגיע להכרה שיש כאן סם חיים שזה משהו רוחני, ואם לא זכה אז נעשה לו סם המוות.

אדם שחסר לו כמה דברים זה כבר התחיל במחשבה לפני זה

כאמור, כי הקב"ה, מחמת שחפץ חסד הוא, ואינו רוצה במיתתן של רשעים, ואם הוא רואה שהרשע כן לקח זאת לעצמו וגשם אותו עוד יותר, אזי הקב"ה שולח לו סיבות כדי לעצור אותו מלעשות, ר' אשר אדם שאין לו כבר בית ואין לו ילדים ואין לו פרנסה וכדומה, זה לא

התחיל אז אלא מאיזה מחשבה לפני הרבה זמן שחשבת שאתה עושה וחושב, והיה לך איזה הזדמנות ופספסת אותו, ומשם זה מתגלגל ממחשבה לדיבור ומשם למעשה, והקב"ה מצמצם את עצמו אל האדם באשר הוא שם, במדרגה ההיא כאמור.

זכור הולך על הנמשל ושמור על המשל

ר' אשר אמר שכתוב אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין. ומסביר למה צריכים דווקא שתי שבתות, אלא שיש זכור ויש שמור, מצד אחד אנחנו צריכים לדעת שיש את הנמשל וכל זמן צריכים לחיות עם הפנימיות, ושמור נקרא להיזהר לא ללכת אחרי המשל. ואז מיד היו נגאלין, כי אז אני חי סיבה שאני צריך להיות שם ולא חי מציאות כלל, ואז היו נגאלין מכל הפרטים ולא רק מגלות.

על ידי כאב אדם חוזר להקב"ה

מצמצם את עצמו אל האדם באשר הוא שם. אותו לשון כתוב אצל ישמעאל, והכוונה הוא שאיך שאתה עכשיו אני יכול לעזור לך, ומה שיהיה אחרי זה יכול רק לעזור לי על עכשיו, והעיקר להוציא את הקב"ה משם ולהחזיר אותו לנמשל. כלומר, שגם לאחר שכבר נפל האדם ונמשך אחר המידה הנפולה, הקב"ה מושכו לטוב על ידי המידה ההוא גופא. לבל ידח ממנו נידח על ידי הכאב אדם חוזר להקב"ה. ואז זדונות נעשיות כזכיות, וזה ברגע ששמע שם את הנמשל.

הקדושה לא עוזב אותך ומחכה לך עד יום מותך

וזה נקרא תופסו בבגדו, בלבושו שנתלבש בו בעת ההיא, דווקא משם ממעקים קראתיך ד', גם שם ידך תנחני, דווקא משם מבטן שאול שועתי אליך, הבא ליטמא פותחין לו, הקב"ה לא נותן לך את המשל שזה ימשוך אותך כלפי מטה אלא הוא עוזר לך לשמוע את הנמשל. ואמר לו, חזור בך, כי אדרבה, על ידי המידה ההיא שנתעוררה בך כהיום, אז הוא עת לעשות לד', ולחזור ולשוב אל ד'. ר' אשר היה אומר ברגע שאדם שומע את הקב"ה בכל דבר וחי עם הנמשל אז אפילו מלאך רע מסכים איתך והיה ד' למלך על כל הארץ, ואם אדם מושך זאת כלפי מטה אז גם הקדושה עונה אמון, אבל הקדושה לא עוזב אותך וממשיך איתך איפה שאתה נמצא, ועד יום מותו תחכה לו אם ישוב מיד יקבלו.

שיעור ג'

יום ו' כב' תמוז פרשת פנחס

כל צמצום יש לזה סיבה

איתא במאור עינים (המשך ד"ה וידבר ד'). המאור עינים מחלק כאן את העסק לכמה חלקים, כל צמצום יש לזה סיבה למה וזה לא סתם מציאות של צמצום, הסיבה לצמצום הראשון היה כי בלי זה לא היה מקום לנבראים כלל, אבל היות שאדם נברא מן הארץ ויצא כזה חומרי אין לו מציאות בעולם לדעת מה זה אהבת ד' ויראת ד', ומשום הכי היו צריכים לעשות עוד צמצום וזה לא מציאות אלא סיבה להגיע לאהבת ד' ויראת ד', הקב"ה הלביש את אהבת ד' באהבת עריות ובאהבת נשים ויראת ד' בפחד מדברים, יש העדר חיים כבוד וכסף שזה כל מיני פחדים שאדם הולך להפסיד או את החיים שלו או את הכבוד שלו או את הכסף שלו, אבל אהבה ויראה גשמי זה לא מציאות אלא סיבה להגיע לאהבת ויראת ד'.

הקב"ה נותן לאדם סיבה שלא יגשם עוד יותר

עכשיו הולך ומסביר מהו הצמצום השלישי, כי יש כבר צמצום אחד כדי שיהא נברא בעולם, ועוד צמצום כדי שיהא מציאות להגיע להקב"ה, ועכשיו אבל המציאות הוא שאנחנו בגוף גשמי ונמצאים בעולם הגשמי והחומרי וכמו שכתוב בפרי הארץ מאיליו נמשך אל החיצוניים, אלא גם בזה הקב"ה נותן לך סיבה שאדם לא יגשם את המצב עוד יותר ממה שהקב"ה גישם את זה.

אדם שחזי עם הקב"ה יקשיב לסיבה המונע אותו

כמאמר הבעל שם טוב נבג"מ, על פסוק משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים. כי אפילו בשעה שהרשע הולך לעשות עבירה בחדר מיוחד, והוא בטוח שאף אחד בעולם לא רואה ולא יודע שום דבר, עכ"ז נופלת עליו יראה, ומתדמה לו כאילו רואה אותו שום אדם. באותו דקה אפשר לקחת את המצב למציאות ולחשוב שיש כאן מישהו, או לקחת זאת לסיבה ולקשר בורא שהקב"ה רוצה ממנו עכשיו משהו, ואז הוא מגיע לסיבת המניע ממנו לעשות את עבירה, אבל אדם שלא שומע כל זה ולא חי שהוא לא יותר מסיבה שהקב"ה רוצה להיטיב, וזה שיש לו אהבה הוא רק דוגמית להגיע לאהבת ד', ושיש לך סיבה המניע ממך לא לגשם זאת עוד יותר, אז אין לו אמונה כלל וחושב שהוא מציאות בפני עצמו, וחושב שהוא יכול לאהוב מה שהוא רוצה וזה שהוא מפחד זה מציאות ולא סיבה, ואם יש סיבה המונע ממנו לעשות עבירה הוא לא מתייחס לזה כלל כי הוא כ"כ תפוס במציאות והוא לא שומע כלל שזה סיבה.

יוסף הצדיק הקשיב לסיבת המונע אותו

וזה ויהי ד' את יוסף, הוא היה חי זה שיש יוסף הוא מסיבה להיטיב שיהא נברא, וזה שהוא מצליח הוא כדי שיהא מצב שיגיע להקב"ה, וזה שלא יגשם זאת עוד יותר אז הקב"ה התגלה אליו בדמות דיוקנו של אביו נראה לו ואז מיד הוא ברח משם, אבל אדם שלא חי את הפחד הזה ולא חי שהוא לא מציאות אלא סיבה וחי שהוא מציאות בפני עצמו ולא חי את הפחד מזה שהקב"ה מתגלה אליו בצורה גשמיות שהוא עלול לגשם זאת עוד יותר, ולא חי שהקב"ה נותן לך רק דוגמית כדי להגיע לאהבת ד' וליראת ד', ואז ברגע שמגיע סיבת המניע ממנו

לעשות עבירה הוא לא מתייחס לזה כלל כי הוא כ"כ תפוס בישות עצמו וכ"כ באשת פוטיפר שהסיבה שעוצרת ממנו להמשיך לא משפיע אליו כלל.

הקב"ה נותן לאדם דמיון כאילו שיש שם אדם

כי אפילו בשעה שהרשע הולך לעשות עבירה בחדר מיוחד, נופלת עליו יראה, אדם הרי מתפלל אז באותם רגעים הלואי שלא יראני אדם, ושם התפילות הכי מתקבלות כי אדם מתפלל באמת כי הוא יודע שרק הקב"ה יכול לעזור לו שאף אחד באמת לא יראה מה שהוא עושה. ומתדמה לו כאילו רואה אותו שום אדם. הקב"ה נותן לאדם דמיון כאילו שהוא רואה אדם שם. והדמיון הזה הוא כ"כ חזק דמיונו כאריה יכסוף לטרוף, ואדם חושב שעוד דקה הכל מתגלה החוצה, ואדם מרוב לחץ הולך לבדוק האם באמת יש מישהו או לא, היום אפשר לבדוק במצלמות האם מישהו רואה או לא, וברגע שהגעתי להחלטה שאף אחד לא רואה אז אין לך את המקדמה שאתה סיבה ואהבה זה סיבה וזה שעולה לך תחושות שגם זה סיבה.

הקב"ה נותן את הסיבה לאדם ברגע שמחפש אותו

אבל האמת שזה לא מציאות אלא סיבה. זהו שהיראה העליונה מצמצמת את עצמו אצלו בעת ההיא, כמו שהקב"ה שולח לך אהבה רעה ופחד רעה אותו דבר הקב"ה שולח לך סיבה לעצור אותך, ובאותם רגעים הקב"ה נותן לך כוח להגיע להכרה שחייבים עזר אלוקי ובלו הקב"ה אי אפשר כלל, להביא יראה בלבבו, בכדי שירא מהבורא ב"ה ויעזוב סכלותו, גם מיעט נקודת אמונתו בו יתברך הוא ג"כ מאתו יתברך. גם אהבה וגם היראה הקב"ה נותן לך כל דבר, והקב"ה נותן לך את זה ברגע שאתה מחפש זאת ואתה יודע שאתה לא יכול לבד, וברגע שאתה יודע שרק הקב"ה יכול לעזור לך בזה ממילא אתה שם לב לסיבה שמגיע כדי למנוע ממך לעשות עבירה.

התחלה נקרא הרצון שיש בכל דבר

ואדם שלא יחשוב שיש לו אהבה ויראה כדי ללכת אחרי זה, אלא אדרבה באהבה ויראה ההיא, הקב"ה גם עוזר לך להגיע לזה, ואז יהיה נקל לו להתחיל לאהוב אותו יתברך, וכמו שכתוב בשפ"א שהעיקר זה הרצון וזה נקרא להתחיל לאהוב אותו יתברך, הקב"ה בחר בך דווקא לתפקיד שלך, וגם נותן לך את המניעה לצאת מזה, דהיינו אדם צריך לדעת שהקב"ה נתן לך את זה ונותן לך את הכוח לעמוד שם במניעה והכל כדי למנף אותך ושתוכל להפוך את הגשמי לרוחני ואת העולם הזה לעולם הבא, ועל כן מתדמה לו כאילו שזה מציאות וכאילו אחד משגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים. ואם אתה תלך לשם אתה לא תראה אף אחד, אבל אדם חייב לדעת שזה לא מציאות אלא סיבה.

על ידי הסכנה קיבל כוח עצום שעצור אותו מללכת הלאה

יוסף הצדיק הקב"ה נתן לו תפקיד של אשת פוטיפר, והיה חי מהרגע הראשון בסכנה לא ליפול שם, והיה חי בסכנה של את אחי אנכי מבקש ולא להיפרד ח"ו מאף אחד ולחיות באחדות עם כולם, ומזה לבד קיבל כוח עצום מזה לבד מלהיות באחדות עם כולם, וברגע שראה דמות דיוקנו של אביו נראה לו עצר מלהמשיך הלאה, כי הוא היה כ"כ קשור להם וזה עזר לו ברגע האמת.

אדם שקשור לצדיק שקשור לאבות יש לו אמונה

ר' אשר אמר מאיפה יש לאדם כוח לחיות באמונה, אלא אדם חייב להיות קשור לצדיק והוא קשור לאבות וככה אני יכול להחזיק מעמד באמונה, וברגע שאדם עוזב את מקור השפע הוא לא יכול לעמוד שם, **הביאלה רבי** היה אומר כל יום אני מאמין באמונה שלימה שיש בכל דור ודור צדיקים כאברהם יצחק ויעקב, וברגע שאדם מאמין שיש צדיק שהולך בדרך הזה זה לבד עוזר לי לצאת מהכל, ואצל יוסף הצדיק הדמות דיוקנו נתן לו כוח לחיות באמונה ונתן לו ג"כ סיבת מניע מלעשות עבירה, וזה הכוח שהקב"ה נתן לו אז.

אדם שחשב שהוא מציאות דקדושה שם מתחיל כל הבעיות

וזהו ג"כ פירוש הפסוק **שובה ישראל עד ד' אלוקיך כי כשלת בעוניך קחו עמכם דברים גוי' אמרו עליו כל תשא עון גוי'**. אמרנו מקודם הקב"ה אמר לירבעם חזור בך, בגדו זה בגידה ובגד, הקב"ה מתלבש לך עם בגד מסוים וזה נראה לך כמציאות והלכתי ובגדת, אבל תידע לך שהקב"ה נתן לך אותו לא בשביל שתוריד את זה למטה אלא בשביל שתעלה כל דבר למעלה, **הבעל התניא** אומר איפה הנפילה הראשונה של אדם, זה כשנכנס לאדם מחשבה לא טובה ומחליט בעקבות זה שהוא כבר לא הצדיק שחשב לפני זה וממילא הוא כבר יכול לעזוב הכל, אבל הבעיה התחיל שחשב שהוא כבר איזה מציאות דקדושה, אבל אדם צריך לדעת שהקב"ה קדוש קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלוכיכם, וכדי להזכיר לך שהקב"ה הוא הקדוש הוא מכניס לך לפעמים לתוהו ובוהו כדי שתחזור להקב"ה.

הנפילה הראשונה הוא כשאדם נשבר מיד

דהיינו הנפילה הראשונה זה בחלק שאדם נשבר מזה שהיה לו איזה נפילה קטנה בעבודת השם. אשת פוטיפר רצה לתפוס את יוסף בבגדו, להגיד לו איך יש לך כאלו מחשבות איך יתכן לך כזה דבר אלא מאי אתה בוגד, אבל יוסף הצדיק לא נשבר מזה שבגד אלא לקח זאת להתחזק עוד יותר בדמות דיוקנו של אביו, והחליט אז שהוא לא מציאות כלל ואהבה הוא לא מציאות אלא כל דבר זה סיבה מאת הקב"ה, והעיקר לא להתנתק מהקב"ה, כי הפחד הכי גדול של הצדיק אמת הוא לא לשכוח מהקב"ה אף פעם.

הקב"ה פותח איתך ערוץ חזק אבל זה מופיע בהפוך

א"כ שובה ישראל איך באמת אדם יכול לעשות תשובה הרי אדם לא מסוגל לזה כלל ומאוד קשה לעשות תשובה, ואיך באמת נעשה תשובה? אלא **שהפירוש הוא, שובה ישראל עד ד'**. ואיכות התשובה הוא, איך באמת אפשר לעשות תשובה, אלא **על ידי אלוקיך. שהוא צמצום, כנודע, שאלוקים הוא צמצום. כי על ידי צמצום אלוקותו יתברך ומדותיו בכל הדברים השפלים והחומרים, תבוא דווקא לידי תשובה. כאמור לעיל. ומשם חוזרים למלכות ולהקב"ה.** הקב"ה מזכה אותנו להגיע למקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד בו, וגם הקב"ה מזכה אותנו הבא לטהר פותחין לו, וגם הבא ליטמא פותחין לו דהיינו הקב"ה פותח איתך כזה ערוץ חזק אבל זה מופיע בזה לעומת זה, ובלי זה לא יכול להופיע שום דבר, כי בכל דבר חייבים איזון בעסק.

אדם שנמצא בחסר אונים רוצה להוכיח את עצמו אבל הקב"ה רוצה שתבקש שם

ומזה אדם מגיע לראות שאין לו שום אחיזה בשום דבר, כי לית אתר פנוי מיניה, וגם שם ידך תנחני, וגם במקומות לא נעימים לא יכול להיות שם בלי חיות מהקב"ה, ששם הוא גם כן אלוקותו יתברך שמתמצצם אצלך, בכדי שתוכל לאחוז עצמך בו יתברך ובמידותיו. דהיינו כדי שתוכל לשלוט בעצמך, וכדי שתידע שהאהבה שמתעורר אצלך והיראה שמתעורר אצלך שזה לא אהבה ויראה של מציאות אלא הם של סיבה להגיע להקב"ה, וברגע שאדם קולט זאת הוא עומד בפחד כל הזמן, נכון שמאוד מפחיד וקשה שם, ולמעשה שם אדם נמצא בחסר אונים ואדם רוצה להוכיח את עצמו כל הזמן, אבל למעשה הקב"ה רוצה שעכשיו תשחרר ותבקש מהקב"ה תעזור לי, גלמי ראי עיניך ככל שתיכנס יותר לבחינת גולם כמי שאין לו ידיים ורגליים אז תגיע יותר להקב"ה, וברגע שאדם חי שאין לו ידיים ורגליים אז הוא חייב להגיע להקב"ה, וברגע שאדם נמצא בחסר אונים אז הוא מחליט ומי כן עוזר לי חייב להיות שזה הקב"ה.

יהודי יכול תמיד לחזור בתשובה

אבל שום דבר לא מתחיל אז אלא הרבה לפני, אדם חייב להרגיל את עצמו הרבה לפני שכל הצמצום שיש הוא כדי שיהא נברא, וכמו שאומרים לפני התפילה מי אנכי שאזכה להתפלל, וגם הקב"ה נתן לך דוגמית של אהבה איך להגיע להקב"ה, וברגע שאהבה מופיע אז הוא ייתן לך ג"כ סיבה שמונע מלהיכנס לשם, וזהו שובה ישראל עד ד' אלוקיך כי כשלת בעוניך, אפילו שנכשלת דהיינו שלקחת זאת למציאות ולא לסיבה ואדם יודע שהקב"ה שם אותי שם לא להעניש אותי אלא כדי לחבר אותי, ואז יהודי יכול תמיד לחזור בתשובה.

אדם שלא שומע את הקב"ה הוא בחינת מיתה

עד יום מותו תחכה לו, לכאורה למה כתוב יום מותו ולמה לא כתוב מותו, אלא זה לבד שאדם נשבר בזה לבד הוא כבר בבחינת מיתה, אדם שלא יכול לשמוע את הקב"ה זה כבר בחינת מיתה, דהיינו יום מותו נקרא שהיום שהוא כבר מסתלק מהעולם, הקב"ה מחכה לך אפילו שעד עכשיו כבר הייתי במיתה אבל ליום מותו עוד לא הגעת והוא מחכה לך עד אז אולי תחזור בתשובה, בכה רבי יש קונה עולמו בשעה אחת, ואז הוא יכול להרים את כל המקומות שהיה אי פעם וגם שזדונות נעשית כזכיות.

הקב"ה מכניס את עצמו לדמות מפחידה

וזהו גם כן פירוש את ד' אלוקיך תירא, דהיינו אי אפשר להגיע לפחד מהקב"ה רק על ידי הצמצום שהקב"ה הכניס את עצמו לתוך דמות מפחידה אבל אדם צריך לדעת שזה רק דוגמית והוא נותן לך לטעום דרך הפחד הגשמי מה זה פחד רוחני. וכן ואהבת את ד' אלוקיך, שהוא, הצמצום ששם, והבן. דהיינו איך אפשר להגיע לאהבת ד', אלא הקב"ה נתן לך דוגמית של אהבה גשמי והכניס לתוכו את כל הכוחות שלו כדי שתגיע מזה לאהבת ד' וליראת ד'.

אדם בתאוות לא יכול להגיע עד הסוף

ואמר כי כשלת. ר' אשר היה אומר שאדם לפעמים לי שזה מציאות אבל הוא לא יכול להגיע עד הסוף, כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, וכמה שנכנס לשם משביע רעב, דהיינו אי אפשר להגיע עד הסוף. פירוש, ואם כשלת על ידי האהבה שנתעוררה בך, דהיינו אדם מקבל אהבה

וחושב אותו למציאות ולא לסיבה וחושב שיכול לעשות מה שרוצה בעולם, **לא מחמת רוע המידה ח"ו**. אסור לאדם להגיד שהוא בעצם רע והוא כבר לא יכול להגיע לאף מקום הוא כבר אבוד ואין כלל מה לנסות עוד פעם, **רק בעוניך, שהעון נקרא על שמך**, הבעיה הוא אצלי, אבל לכאורה הרי הקב"ה נתן לי זאת בכזה צורה ומה רוצים ממני כלל?

אדם שלא שומע את הקב"ה הוא כפוי טובה

אלא **הבעש"ט הק'** אמר שמילה חטא כשאומרים זאת לא שומעים את האות אל"ף, דהיינו כשעושים חטא זה בלי הקב"ה, א"כ זה נקרא עונך **כי שנפרדת ונפסקת משרשך**, וזה ענין של כפוי טובה, הקב"ה ברא אותך ונתן לך דוגמית כדי שתוכל להגיע אליו, ונתן לך מניעה כדי לעזור לך, וברגע שאדם חי את הבריאה כמציאות ואת הסיבה כמציאות אז הוא לא מסוגל לעצור את עצמו מלפני שום דבר, **על ידי שאין לך שכל ותבונה הנ"ל**. דהיינו לא הלכת עם הדעת שיש הקב"ה בעולם, ועבודה כבר מתחיל לא עכשיו אלא ממוחין דגדלות על מצבי מוחין דקטנות.

צריכים לקחת את האנרגיה להתחבר להקב"ה

לכאורה בסדר הבנת, אבל מה עושים הלאה, אלא גם שם ידך תנחני, מבטן שאול אפילו שאדם נמצא עמוק בשאול אבל שועתי אליך, אדם יכול לחזור תמיד להקב"ה, **רק עצה היעוזה, קחו עמכם דברים. כי הדברים עצמם**, הם ג"כ לבוש וצמצום, כל צמצום שאדם פוגש תיקח אותם בתור סיבה ולא בתור מציאות, **שהן הלבושים שנתלבשה שם המידה האלוקות**. כבודו מלא עולם, כבודו הוא לבוש לאורו יתברך, א"כ קחו עמכם אותו אנרגיה שחשבת שאפשר לקחת להפקרות עצבות וייאוש, אותו דבר אפשר להתחבר להקב"ה, **קחו עמכם ושובו אל ד' אמרו אליו כל וגו'.**

אש שורף ויכול לחמם ויכול להאיר

רצה לומר, אמרו הוא מלשון דביקות, מלשון אמרי חלוקו כמו אמרא שבשפת הבגד המחבר את הבגד, **שתדבקו ותעלו אליו**. אותו אש שמתרחקים מהקב"ה אותו אש תיקח כדי להתקרב להקב"ה. אש שורף ואש יכול לחמם ויכול להאיר, ברגע שאדם יודע שהיה יכול לקחת את האש להתקרב להקב"ה וכסיבה ובמקום זה לקח זאת כמציאות והתרחק מהקב"ה דהיינו לאדם יש בחירה האם לקחת זאת כמציאות או כסיבה, או לראות את הקב"ה ולהתקשר אליו או ללכת בכיוון ההפוך. ודווקא על ידי הלבושים מגיעים להקב"ה. **כל, פירוש, כל הלבושים שנתלבשו בהם מידות עליונות.**

דווקא על ידי בת שבע נהיה דוד המלך ע"ה

ואז תשא עון, מי שהולך בדרך הזה יהיה המתקת דינים בשורשם. זדונות נעשית כזכיות. **שנעשה כסא להטוב העליון, שעל ידו באת להטוב ונמתק הרע**. דווקא על ידי אשת פוטיפר ודווקא על ידי בת שבע מגיעים לכל זה ונהיה דוד המלך. ודווקא על ידי הרע שחיצוניות זה נדמה לי כרע, והעיקר לדעת שיש שם פנימיות והקב"ה, ואז הרב כבסני מעוני כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד.

אדם שחי מציאות זה דינים ואחד שחי סיבה זה רחמים

ואז, ונשלמה פרים, שהן סוד פ"ר דינים, שמהם באים הדינים, ועל כן, נעשה שלימות והמתקה. וזה המתקת דינים בשורשם. ר' אשר היה אומר, שיש מציאות ויש סיבה אדם שחי מציאות זה דינים, וברגע שחיים סיבה אין דינים כלל והפוך הופכים אותם להמתקת דינים, ומה שחשבת שזה דין נהיה לך רחמים. שפתינו, ונעשה בחינת ה' מוצאות הפה, שהוא הדבור, ה' אחרונה, נעשה שלימות ויחוד גמור, שיהיה ד' למלך על כל הארץ.

אדם שלא קובר התאוות וכוח אש שלו אינך פועל זאת

ובפרשת מטות איתא: וזהו אמרו אליו כל, פירוש, תחברו אליו לד' הנזכר בתחילת פסוק, כל, פירוש כל הדברים. וכל זה על ידי ששבת אל ד' עד שנעשה אלוקיד מתצמצם בתוכך, משא"כ כשאינך במדריגה זו, שלא נקברו התאוות וכוח אש היסודי בך, לראות על התאוות חיצוניות שבכל דבר, שבודאי אז אינך פועל זאת. והבן. ואז, תשא עון, כי זדונות נעשו לו כזכיות, ויש עליה גם כן לכל העונות שעשה מקודם, וקח טוב, כי כל זה הוא על ידי שלקחת וקנית בתוכך הטוב, שהוא הבורא ב"ה שנקרא טוב, כמ"ש טוב ד' וגו', שנעשית משכן לו יתברך שמו וכנ"ל.

שיעור ד'

יום א' כד' תמוז פרשת מטות מסעי

כל המלחמה עם עמלק הוא האם זה מציאות או סיבה

איתא במאור עינים (המשך ד"ה וידבר ד'). דברנו הקב"ה מתגלה לאדם בצורה גשמית ושם יש לעמלק אחיזה ושם כל המלחמה אתו. עמלק רוצה שתמשוך זאת כלפי מטה כי עמלק זה רום ספק, והוא רוצה שתיקח זאת לגאווה ולעצמך, והוא נותן לך הרגשה שאתה משהו נפרד ולא קשור לכלל, ואם נופלים אזי אין שום דרך לחזור, כל המלחמה עם עמלק הוא סיבוב הנקודה האם זה מציאות או סיבה, אם זה מציאות אזי זה כמו קיר, כל פעם שאדם נפגש עם משהו או עם החסר אונים שלך אז עוד יותר נמשכים למטה, או שאדם מחליט שהקב"ה נותן לך את זה ונותן לך את הכוח ורוצה למנף אותך שתוכל להוציא את הכוח מעמלק שזה הניצוץ שמחיה את החיצוניות בחזרה להקב"ה.

עמלק אומר לאדם כל הזמן שזה אבוד מראש

ועבודה הזאת הוא בכל דבר בכעס בתאוות, אדם חייב לדעת שהקב"ה נותן את זה אלא עד שזה מגיע עד אליך זה יורד בצורה גשמית אבל לא בשביל שתגשם את זה אלא הדרך היחידי להכיר את הקב"ה הוא רק על ידי כך, והקב"ה עוזר לך בזה, אבל עמלק אומר לך כל הזמן שזה ממילא אבוד מראש, וחלק מעבודת האדם הוא לדעת ולהעלות על המודעות שלו איפה המלחמה שלו עם עמלק, ר' אשר חידש שדווקא החסר אונים שלך שזה תוצאה מהמלחמה שלך זה עוזר לך להגיע לשם.

יש שלושה דברים שאדם יעשה במצב של חסר אונים

אדם שנכנס לחסר אונים בדרך כלל יעשה אחד משלושה דברים הבאים, או שילחם בחזרה עם המציאות, או שיברח מהמקום, או שיכנס לקיפאון. אדם שמגיע לחסר אונים או שנכנס לקיפאון שזה ייאוש או שבורח מהמקום שזה הפקרות או שנלחם שזה נקרא שהוא כבר לא רוצה להכיר אף אחד בעולם, כל השלושה הדברים הללו הם הכוח של עמלק. ולמה זה קורה? אלא אדם שנמצא בחסר אונים ברגע הראשון באמת לא רוצה להכיר אף אחד, אבל למעשה יש במוח שלו כוח אדיר שמגיע דווקא אז שזה אנרגיה עצום, רק השאלה מה אתה הולך לעשות עם אותו אנרגיה.

אדם אין לו כוח אפילו כזבוב

למעשה אז אין לך איפה לברוח ואין לך עם מי להילחם, יצר הרע דומה לזבוב אדם אין לו כוח אפילו כזבוב, וזה סתם דמיון שאתה יכול להילחם, ואין לך איפה לברוח אנא מפניך אברח אם אסיק שמים שם אתה, ויש אנשים שסוגרים את המוח בשעות כאלו. אבל אפשר לקחת אותו אנרגיה ולצאת לחלל במקום להיכנס לייאוש כעס והפקרות, חללית שעוברת מכדור הארץ שכאן יש משיכה כלפי מטה לכיוון החלל ששם אפשר לשוט ואין שם כוח משיכה, בחיכוך הזה חייבים המון אנרגיה וכוחות לעבור אותו ולהגיע לחלל.

האנגריה שמקבלים בחסר אונים או שלוקחים זאת להרס עצמי או להקב"ה

אבל אדם צריך לדעת שהחסר אונים שהוא נמצא בו משם הוא מקבל המון כוח ואנגריה או שעושה עם זה הרס עצמית, או שאתה לוקח זאת לעבודת השם, ושם זה חיכוך וצומת דרכים ושם או שנכנס להכנעה או שלוקח אותו כוח לכעס ויאוש הפקרות ועצבות, או שלוקח הכלל הקב"ה ואז יש לו את השמחה הכי גדולה ששם עוז וחדווה במקומו.

החסר אונים לוקח מאדם אפילו מה שהצליח עד עכשיו

ר' אשר היה אומר מה חסר אונים עושה לאדם, אלא שזה לוקח ממנו את הכל אפילו מה שכן הצליח עד עכשיו, הרגע מחליט מי אומר שאני כן יכול, ואולי מעכשיו אני כבר לא יצליח יותר וזה אף פעם לא יקרה ולא יהיה כלל, חסר אונים הורס לאדם אפילו מה שכן מצליח, והכל בגלל שחשב שהוא זה שמצליח, וברגע שאדם יקח את החסר אונים לא להרוס ח"ו, כי הקב"ה לא נתן לך אותו כדי להרוס אלא כדי למנף אותך להקב"ה, כי אדם חייב להחליט שהקב"ה נותן לך הכל ונותן לך את הכוח ונותן לך את המחשבה דיבור ומעשה, אבל מגיעים לזה רק על ידי חסר אונים, ואז אדם ממנף את זה מכוחי ועוצם ידי שהקב"ה עושה את זה, ובזה אדם הופך כל דבר ממצאיות לסיבה, ובמקום שיהיה מציאות של חסר אונים וכישלון אני הופך אותו לסיבה שהקב"ה לא רוצה להכשיל אותך אלא לחשל אותך, לדעת שגם מה שיש לך הוא לא שלך אלא של הקב"ה, ואז אתה מכניס לשם את הקב"ה וזה נקרא כיסא שלום ושם שלום, ואז אין שום סיבה שהסיבה עדיין תהיה בעולם, ואדם מקבל אז כוח ושמחה.

אדם שזי סיבה זה מחית עמלק

עמלק נלחם שם לעצור אותך, כי ברגע שאתה הופך אותו ממצאיות לסיבה אתה מוציא בזאת את הניצוץ שלו ונשאר עמלק בלי כלום, וזה נקרא מחית עמלק, כל פעם שאדם מגיע לנקודה הנ"ל זה נקרא מחית עמלק, עמלק עובד עם כל הכוח להכניס אותך לעצבות כעס הפקרות ויאוש, והעיקר שהוא רוצה למשוך אותך כלפי מטה, ועיקר המלחמה הוא בצומת דרכים של חסר אונים הנ"ל.

החיבור שלנו זה ממלכות למעלה להקב"ה

כתוב אין השם שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זרעו של עמלק, דהיינו המידה שמתעורר אצל האדם אם זה אהבה רעה או פחד מדבר גשמי זה נקרא שהקב"ה משתמש אתך בכיסא שלו, יש כיסא גדול למעלה ויש כיסא קטן למטה בעולם, עבודת האדם הוא לקשר אותו להקב"ה דהיינו לקשר את הכיסא הקטן להקב"ה שהוא הכיסא הגדול, וכן אין השם שלם, השם זה יהוה, יו"ד זה חכמה ה"א זה בינה ו"ו זה שש מידות וה"א אחרונה זה מלכות. החיבור שלנו זה ממלכות עד למעלה להקב"ה.

החיכוך שלנו הוא במלכות

החיכוך שלנו הוא במלכות מי מנהיג העולם, האם הקב"ה שזה מציאות או שזה סיבה, או שמחלטים מי שיש לו הוא שווה משהו ומי שאין לו הוא לא שווה שום דבר. אבל היצר הרע מכניס את האדם לדמיונות דמיונו כאריה יכסוף לטרוף, ושם המלחמה עם עמלק ועם היצר הרע. וזהו אין כיסא שלם שהקב"ה צריך להתגלות בעולם ומלאה הארץ דעה את ד', ואין השם שלם שזה הוה-אדם צריך לעשות את החיבור בין הו"ו לה"א, ואדם שמחבר זאת מקבל

על ידם החכמה ובינה וזה נצחי, אבל בעולם זה מתגלה על ידי הה"א שזה מלכות שלית ליה מגרמיה כלום וזה החסר אונים שיש לאדם, והעיקר לחבר שם כל דבר ולהגיע משם דווקא להקב"ה, ולא נותנים לך כדי לנתק אותך אלא כדי לחבר אותך.

בכל דור עמלק מתגלה בעזרה אחרת

כי זהו בחינת מלחמת עמלק, שהוא מלחמת היצר הרע, כאמור בכתוב מלחמה לדי' בעמלק מדור דור. עמלק הוא רק רע כל היום. והניצוץ שנכנס לגלות מזה הוא חי כל הזמן, שפיכות דמים ורציחות ועבודה זרה הכל מכוחו, שהוא בכל דור ודור, ובכל דור הוא מתגלה בצורה אחרת לגמרי. כמו שהיה בצאת ישראל ממצרים, וכל פעם שיהודי רוצה להתקרב להקב"ה מיד הוא נמצא כדי להפריע לך. נתלבש הסי"ם בעצמו בעמלק, ויצא להלחם בישראל. כמו כשמידה מתעורר זה הקב"ה שנמצא שם, אותו דבר בכל מקום כזה עמלק נמצא שם ונלחם איתך, והוא משגע אותך ומכניס אותך לספיקות האם זה מציאות או סיבה, והוא מחליט לך שהעיקר הוא מציאות וגאווה ורם, וענין הסיבה הוא רק ספק לבד, וממילא הוא לא נותן לך להתחבר להקב"ה. באותם רגעים אדם צריך להיות חכם ולא צודק.

אדם שחזי סיבות הסבל נהיה סבלונת

ר' אשר היה אומר אדם שנמצא בחסר אונים השאלה מה הוא עושה עם זה, או שהופך אותו לסיבה ואז הסבל נהיה סבלונת, או שאתה חי זאת כמציאות ואז יש לך יסורים שמושכים אותך כלפי מטה.

עמלק נמצא אצל כל אחד ואחד

כן בכל דור ודור. האלשי"ך הק' אומר לכאורה הרי בני ישראל מחקו כל כך הרבה עמים ובדיוק אצל עמלק נתקענו ואי אפשר למחוק אותו כלל, אלא עמלק נמצא אצל כל אחד ואחד, ראשית גוים עמלק מאיפה שאנו יכולים להגיע להקב"ה שזה במלכות שם עמלק יושב ולא נותן לנו להגיע להקב"ה. רוצה לעקור ח"ו את העולם מהבורא יתברך, ואין דרך אחר להגיע להקב"ה בלי החסר אונים שלך, על ידי שממשיך בני אדם אחר שבאה להן שום מידה בלבבן מהמידות העליונים כאמור. וכשאדם נכנס לחסר אונים הוא צריך לצעוק לדי' הישועה המלך יעננו ביום קראנו, והוא צריך לדעת שדי' צבאות אשרי אדם בוטח בך, והקב"ה ד' צבאות עמנו משגב לנו אלוקי יעקב סלה. שעל ידה דווקא על ידי החסר אונים היו יכולים לאחוזה בהטוב, אבל למעשה שם הוא עושה בדיוק הפוך חיים שזה מציאות ולא סיבה, ואז ואדרבה, על ידי זה מתרחקין עוד יותר בעונותינו הרבים. ומכניס אותך לצמצום עוד יותר גדול.

כל זמן שאדם חי המידות עוד נמצאים בעולם

אבל עד יום מותו תחכה לו, מידה נקרא יום ומכניס אותו למוות, אבל כל זמן שאדם עוד חי עלי אדמות המידות ג"כ עוד נמצאים, ואפילו שאתה נמצא במקום הכי נמוך המידה מתגלה שם ג"כ, יום מותו נקרא היום שאדם הולך מהעולם ואז המידות נעלמים לגמרי מהעולם, ומה שאפשר לתקן כאן בעולם בכמה שניות שם זה סיפור אחר לגמרי.

הקב"ה מתגלה לאדם בכל מיני אופנים

שהוא **סוד גלות השכינה**. הפרי הארץ אומר ששכינה הוא מלשון ששוכן בתוכם, יש קוב"ה שהוא המקיף, ויש שכינה שהוא חלק אלוקי ששוכן בתוך הגשמי. אי"כ כל פעם שמתגלה אליך מידה או בכעס ורתיחה או בתאוות או בכל מיני אופנים, זה נקרא שהקב"ה מתגלה אליך בכל מיני אופנים ועושה הכל בשבילך מיוחד, העיקר הוא בשבילך כדי שתוכל להיות בעולם ולא להיות בעולם, ולתת לך את העוז וחדווה במקומו, ובמקום להעלות זאת כלפי מעלה אתה מושך זאת כלפי מטה.

אפילו לחטוא אי אפשר בלי הקב"ה

ששוכן בתחתונים להיטיבן, והרשעים, במקום להיטיבן לוקחים זאת עוד יותר למטה, **אדרבה, חוטאין על ידי זה**. אפילו לחטוא אי אפשר בלי הקב"ה. הוא נותן לך את המידה כדי לראותו אותו, אדם נותן כסף לבנו ובמקום לקנות אם זה משהו מועיל הוא הולך ושורף אותו ואת עצמו ואת כל הנשמה שלו, הקב"ה נותן לך את המידה בשבילך ובשביל שתתחבר אליו ולמעשה עושים הפוך, ובמקום להעלות ולהחזיר אותו מורידים זאת עוד יותר למטה.

בזמן הגלות חסר החיבור בין וא"ו לה"א אחרונה

ועל כן אין השם שלם ואין הכיסא שלם, כמ"ש כי יד על כס י-ה. אמרנו כבר שהשם הוא יהוה, יו"ד זה חכמה ה"א זה בינה וא"ו זה שש מידות וה"א זה מלכות ששם אנחנו נפגשים עם הקב"ה. **שבזמן הגלות חסר האל"ף מן כסא**. אל"ף הולך על אלופו של עולם ובזמן גלות אין חיבור בין הקב"ה לבני ישראל, וגם אין חיבור בין ה"א לוא"ו, **כי ה' אחרונה, היא בחינת שכינה ששוכן בתחתונים**, ובמלכות הוא לית ליה מגרמיה כלום, **שהן ניצוצות הקדושים ונשמות ישראל**. ושם זה מלכות ושם החיבור שלנו עם הקב"ה. ושם אנחנו בגלות כאשר נמשכים ישראל אחר היצר הרע, ושם יש לנו בחירה או למשוך זאת עוד יותר למטה או להעלות אותו עוד יותר למעלה.

אדם צריך לזחות את הפוטנציאל שיש לו בהתמודדות שלו

ואם היו ישראל עובדין בדעת האמור, דעת נקרא מודעות להכיר ולהבין את הפוטנציאל שיש בהתמודדות שאתה נמצא בו, ואדם על ידי האמונה שלו **היו מעלין כל הדברים למעלה, והיו נעשין כיסא שלם לבורא ב"ה**. **כמ"ש השמים כסאי והארץ הדום רגלי**, כי הכיסא שנעשה מהדברים הגשמיים (והארץ) הוא **כיסא קטן** (הדום לרגלי) **נגד כיסא שלמעלה בעולמות העליונים** (השמים כסאי) ובהצטרף שניהם היו **יחוד גמור** (כסא שלם), שנתייחדו **כל הדברים הנמוכים לאלופו של עולם**.

עבודה שלנו הוא לחבר כל דבר להקב"ה

וזוהו **גם השם שלם**. **כמ"ש אצלינו במקום אחר מזה, שהוא בחינת הפסוק בכל דרכיך דעהו**, דעהו לשון יחוד כמו וידע אדם, עבודה שלנו הוא לחבר בין הוא"ו לה"א אחרונה. בה"א שם המלחמה, ושם הקב"ה נותן לאדם את החסר אונים אבל מזה מגיעים לדעת שרק הקב"ה יכול לעזור לך, **לייחד ה' אל שלוש אותיות השם, כל חלקי אותיות מא' עד ת' שנפלו בשבירה, לייחד אל השם**.

נרגן זה אחד שיש לו תלונות כל הזמן

מה שאינו כן, מחמת מלחמת עמלק, שם המלחמה עם עמלק והוא מכניס לך שם ספיקות וגאווה, ולא רק שאתה לא מעלה זאת אלא **שנקרא מפריד אלוף, מפריד אלופו של עולם משכינתיה, הפרי הארץ מביא את הפסוק נרגן מפריד**. נרגן הוא אחד שנמצא בתלונות כל הזמן, אחד שנמצא בשלילי כל הזמן. עכשיו אנחנו בשלושת השבועות. **החקל יצחק מביא שבשבוע הראשון צריכים לתקן את הדיבור ואח"כ השמיעה ואח"כ הראייה**.

אדם שחיו שלילי מפריד את עצמו מאלופו של עולם

ולפי הדרך נראה לומר הכוונה שצריכים לדבר חיובי ולשמוע חיובי ולראות חיובי בכל דבר, אבל אדם שמדבר שלילי ושומע שלילי ורואה שלילי הוא מפריד אלופו של עולם משכינתיה, כי מאתו לא תצא הרעות, וברגע שאדם נכנס למקומות לא טובים ונעים באותו רגע במחשבה דיבור ומעשה אתה מפריד את עצמך מהקב"ה, אדם שיש לו תלונות כל הזמן הסיבה לכך כי הוא לא מבין כלום, אבל ברגע שיחליט שהוא לא יבין ולא צריך להבין ויחליט שהוא כ"כ קרוב להקב"ה ומסכים שיש שם הבנה רק הוא לא יכול להבין את זה, בזה האמונה אדם מחבר את עצמו למקומו של הקב"ה, ושם עוז וחדווה במקומו, ואז הכיסא שלם.

עמלק עושה את האדם נרגן

אבל עמלק עושה אותך נרגן ואז אין הכיסא שלם, אז אין הכיסא שלם, והוא חסר אל"ף, שאינו דבוק הכיסא בחינת הדום, להאלוף, אלופו של עולם. על כן כתיב כס, חסר א', כמ"ש כי יד על כס י"ה, והבן. זהו ונשלמה פרים שפתינו, שהוא סוד הדבור.

הצדיק נותן באדם אימון ובהירות

ובזה תבין מה שאמרו צדיק מושל ביראת אלוקים, לכאורה איפה נכנס הצדיק לכאן, אלא צדיק הוא כזה שיכול לראות גם ברע שלך טוב, צדיק נותן בך אימון ונותן לך את הבהירות בכל דבר, אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים, צדיק חי עם קשר בורא כל הזמן, וממילא הוא מושל ביראת אלוקים, אלא המקום הזה הוא מלכות ששם לית ליה מגרמיה כלום, והוא מושל במלכות שלך, ועל ידי הצדיק אפשר להיות מחוברים אחד עם השני.

אדם שעושה שטויות מכניס את עצמו לדין

מי מושל בי צדיק. שהקב"ה גוזר גזירה והצדיק מבטלה. ונותן לך את המהלך בכל דבר. כי על ידי הרשעים מתמוטט העולם, ונשאר בצמצום ודינין ח"ו. וכמו שאמרנו לעיל ברגע שאדם עושה שטויות בזה הוא מכניס את עצמו לדין ומכניס את כולם לשם ועושה דין עוד יותר מעד עכשיו, משא"כ צדיקים שהם תמיד רואים בחינת טוב, ועל ידי הצדיקים נתיישב בכיכול חמת המלך.

הסיפור עם בן המלך

כמשל בן המלך, בהכנסו לאביו, אפילו בשעת חמתו, מחמת שרצון המלך נתקרב מאוד לבנו הנחמד לו, נתעורר בו מידת האהבה על בנו, והוא מאוד שמח שרואה אותו, ואז מתפשט גם

כן המידה על אותן שבשער המלך. ולא רק עליך אלא עם כולם שמסתובבים עם המלך נתעורר עליהם מידת אהבה. ואז המלך מרחם עליהם.

הצדיק מקרב את כולם לחקב"ה

כמו כן הוא על ידי הצדיקים, שמקרבים את עצמן עם כל הדברים לאביהן שבשמים, ועבודה שלהם הוא לקרב את כולם לאביהם שבשמים. ועושים לו נחת רוח, נתיישרה דעתו כביכול, ונמתקין הדינים שנתעוררו על ידי הרשעים.

אחד שיש לו קשר עם הצדיק הוא עוזר לו תמיד

בטשנארביל מספרים שהגיע איזה נשמה לבקש תיקון, אמר לו הרבי למה שאני יעזור לך האם היה לך איזה קשר איתי במשך השנים שהייתי חי עלי אדמות, אלא אמר אותו נשמה שחסידיים היו מסתובבים לבקש צדקה לרבי והייתי עוזר להם, ענה הרבי אם ככה יש לך קשר איתי ואני יכול לעזור לך. דהיינו כל מי שיש לו קשר עם הצדיק הוא יכול לעזור לכולם בכל מצב שרק יהיה הוא תמיד יהיה לצידנו.

הצדיק מוסר את נפשו עבור בני ישראל

איתא באוהב ישראל: תנחומא ילמדנו רבינו, הרואה בריות משנות כיצד מברך, כך שנו רבותינו הראה בריות משנות מברך ברוך משנה הבריות. רצה לומר דהצדיק מוסר נפשו בכל עת עבור זרע ישראל, ומטריח את עצמו לצאת ולבוא ולהמשיך להם שפע מזון ופרנסה וכל מיני טוב, אמנם אם רואה הצדיק שיש בריות משנות בעולם, רצה לומר שנמצאים רשעים ואנשי בליעל בעולם אשר נמשלו כבהמות וחיות רעות, והם בועטים ומצערים להצדיקים, הגם שהצדיקים ממשיכים עליהם חיות ושפע הטוב כל צרכם, ואם כן כיצד מברך הצדיק אותן הבריות.

אצל הרשעים הצדיק מחפש נקודה טובה

ועל זה אמר כך שנו רבותינו אומר ברוך משנה הבריות, היינו שהצדיק אף שרואה אלו הבריות רעות, לכל זאת אינו מניחו עבור זה דבקותו ובטחונו בהשם יתברך ואהבת ישראל הכללי אשר הם דבוקים בהצדיק, והוא מחפש אצלם נקודה טובה, דהיינו בעצם הם דבוקים רק הנרגן הפריד אותם ובמהות הם כן דבוקים בהקב"ה. והוא ממשיך עם כל זה לזרע ישראל כל מיני חסדים טובים והמשכת השפע, ומשים בטחונו בהשם יתברך ויתעלה שבוודאי לא יעזוב ד' את חסידיו, וכמו הסיפור עם הבן המלך שאז כולם מקבלים שפע, ויעשה נקמה בשונאיו וישנה את דעתם לטוב.

הצדיק נותן הודאה עכשיו כאילו שכבר נשתנו לטוב

הצדיק נותן הודאה לשעבר כאילו כבר נשתנו הבריות האלו לטוב, הגם שעדיין עומדים במרדם מכל מקום אומר הצדיק שירה על העתיד על בטחון הנס שיבוא במהרה. ואומר הצדיק על זה שיר ושבח ברוך משנה הבריות, היינו שבוודאי הקדוש ברוך הוא ישנה ויהפוך דעתם ויפר עתם ויקלקל מחשבתם.